

1.
Folkmedicin.

"Villappackott."

Klockarns för hade varit i marken
och fått det. Det hade börjat i hälen, och hon
trade så'n i 'vänga'. Då så jag: "Kanske har hon
räkt ut för något. Kanske det är villappackott.
Jag skall bränna krent öfver henne; jag kommer
i kväll." Och hon fick följa med ut på kötes-
trappan. Jag lade nio små högar krent, tre och
tre, på ett klappstöv, och så kände jag på den
miltkruta, och det blossade till. Så gjorde jag
tre gånger, och hon blev bra. Det är bra att brän-
na krent, men det skall vara en som har haft
villappackott sjöto, som skall göra det.

Min egen gubbe sköt över mig
för villbapparskott. Jag kom in och var så sjuk,
och jag trodde, att jag skulle dö. Då sa jag till
honom: "Hör du Johannes, tag och skjut över
mig! Där är kum i kumhornet." — "Ja," sa han, "ljub-
per det, så skall det snart vara gjort." Och
trede gången han sköt, gick det om.

Och min pojke hade villapastor
i länderna, och han hade så försäkrat ut.
Då gick jag till Johansson med hustrun, och
han skulle skjuta sen, för nu hade han ju
sett barnet. Pojken satt här ute vid trädet och
sa: "Jag har blivit ut." — "Ja", sa jag, "solen har
inte gått ner än". Och precis som solen hade
gått ner, släppte värken. Se han kunde inte
skjuta, förän solen hade gått ner.

"Dödsmanusnot."

När de hade dödsmanusnot, blev de så slata i benen. - Nils blev liggande, och doktorn sa, att det feltes honom lugenting, och han fick "de fyra slagen", men det hjälpte inte, för det var "dödsmanusnot" han hade. Sen mätte Nils Jönssons mor, Torä Benjten i Sjöeryp, honom. Hon tog en ulltråd av fåsull, och den skulle inte vara tvättad. Så skall den man mäter stiga på den ena änden av tråden, och så mäter man upp till hjässan. Sen får han sträcka ut armarna, och så mäter man från långfinger till långfinger led för led. Om då tråden blev kortare, än när man mätte från foten till knäet, så var det dödsmanusnot. Då skulle

man ta tråden och göra tre öglor på den, och så skulle den som hade det spotta genom öglorna. Var det ett barn, så kunde modern spotta. Så skulle man göra tre gånger. Sen skulle man binda tråden om benet på den sjukes, och då skulle han ha den i nio dygn. Sen skulle man slita av tråden och bränna upp den. Sen skulle man laga en ny tråd och göra likadant, och så för tredje gången likadant. Det skall vara på "ny" och "nä". Och det kallas att måla dem för dödsmanusmot. Pika-Linnæ brukade måla.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3129

"Slugga för senbråk."

Min gubbe hade värk i benet,
och då var det en som luggde honom för sen-
bråk. Det skall vara vid en korsdör. Hon hade
nio skepnar, och tre av dem la hon benet,
som han hade lagt på tröskeln. Så luggde hon
på krysor på dem tre gånger och sa: "Jag
luggar för knärran och mårren och pärren".
Sen tog hon tre andra spånar och gjorde lika-
dant, och så gjorde hon med de tre sista, och
sen brände hon upp spånerna.

Blekning
Brevet till
Nilsen i Hoby
1931

7. Cyndelia Jansson

born i Hoby 6

"Skirvan". Född 1855. Sandjö

När barnen hade "skirvan", så blev
de så mjuka i lederna. Då skulle man tuga
jord på gravar. Det var en kvinna, som kunde
det där riktigt. Hon gjorde det antingen på
söndag - torsdag - söndag eller också på torsdag -
söndag - torsdag. Jorden lade hon i en väsk
och hade det i fodderkast. Och så tvättade hon
barnet. Hon tvättade på huvudet och tvättade
mer åt. Sen ställde hon fram jorden igen. Det
skulle vara jord från sådana, som tagit sitt liv
själva. - Söndagar och torsdagar räknade de
för "förkastningsdagar", och vad de menade med
det, vet jag inte.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3129

Lytte.

Helga hade fåglalyte. Hon kirrade så förträckligt. Och det var därför att, när jag gick med henne, så hade gubben en dag skrivit ner ett fåglabo, ett gräsparvensåkte var det det såg jag. Och två ungar tillade ner och dog, och jag tyckte, det var synd om dem. Sen föddes Helga i oktober, och sen fick inte jag vara om nätterna förrän efter jul. Och jag försökte med allt möjligt. Till slut så jag till Stora-Hanna att släppa mig en gräsparv. Och på juldagen kom hon med den. På juldagen sa min gubbe: "Hur länge skall den där fågeln stå i kammaren? Skall du ha den, eller skall vi släppa ut den?" De bad jag, att han skulle ta och skära nacken

9.

av den. Och sen tog jag min vigselring i en te-
sked, och så tog jag blod från fågeln i den och
gav barnet. Den blev hon bra, men hon får
inte se mig död, för då får hon det igen. —
Sånt lyte, som de är födda med, kan inte
botas.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3129

Det var farligt för en som var
med barn att stiga över igraskersten. Då fick
barnet lyft, och då skulle en doppa igraskersten
i vatten och bräta urgen med det.

Karins mor var död, när jag
tog hand om Karin. Och hon hade skrott i
huvudet. Då sa jag till barnmorskan: "Tag reda
på litet strängablod, så att jag får tvätta bar-
net med det!" Ja, det gjorde hon. Eftersom
Karins mor var död, så fick hennes far tvätta
barnet, och hon blev så ren som vilken som
helst. - Ja, se, strängablod är bra.